

Oslo, 24.05.2022

Til: Energikommisjonen

Kopi: Nærings- og fiskeridepartementet, Klima- og miljødepartementet

Innspill til Energikommisjonen

Det vises til Olje- og energidepartementets nedsettelse av Energikommisjonen den 11.februar 2022.

Norsk Bergindustri er en bransjeforening for bedrifter som leter etter, utvinner, forvalter eller foredler mineralske ressurser i Norge, eller bedrifter som på annet vis har særlig tilknytning til bergindustrien. Våre innspill fokuserer på overgangen til fornybarsamfunnet.

Innledningsvis vil vi understreke at nødvendig tilgang til mineralske råstoffer er avgjørende for å gjennomføre det grønne skiftet. Tilstrekkelig tilgang er kritisk for å sikre utvikling og etablering av norsk industri.

Overgangen fra brun til grønn økonomi gjør oss avhengig av nye energiformer. Det finnes ingen tvil om at vi trenger mer mineraler for å utvikle den mye mer avanserte teknologien som skal til for å erstatte dagens forurensende teknologi og bygge ut nye, grønne energikilder.

Fremtidig mineralbehov:

Regjeringen har nylig lansert sin satsing på havvind hvor ambisjonen er tildeling av områder for 30 000 MW havvindproduksjon innen 2040. Havvind er ifølge en beregning fra Det Internasjonale Energibyrådet (IEA) den mest mineralintensive måten å produsere strøm på. En satsning i denne størrelsesordenen krever bl.a. ca. 240 000 000 kg kobber og 165 000 000 kg sink¹. I tillegg kommer enorme mengder stål, byggeråstoffer til fundamenter, sjeldne jordarter m.m.

Videre slår byrådet fast i en studie at mineralbehovet for grønne energiteknologier må minimum firedobles fra 2020 fram til 2040 hvis vi vil nå klimamålene våre. For enkelte mineraler forventer IEA en enda større økning: om lag 20–25 ganger for grafitt, kobber og nikkell. For sjeldne jordarter (REE) syvdobles antakeligvis behovet. Kilde: IEA (International Energy Agency) 2021: The role of Critical Minerals in Clean Energy Transitions.

¹ Beregnet ut fra tall fra <https://www.iea.org/data-and-statistics/charts/minerals-used-in-clean-energy-technologies-compared-to-other-power-generation-sources>.

En nylig publisert [rapport](#) fra det belgiske universitetet KU Leuven, utarbeidet på oppdrag fra europeisk industri, advarer om at Europa står overfor mangel på kritiske metaller i løpet av de neste 15 årene. Satsing på sirkulær økonomi er helt nødvendig, men vil ikke løse utfordringene raskt nok og er derfor langt fra tilstrekkelig for å dekke gapet frem mot 2040. Rapporten anslår at Europa vil trenge rundt 35 ganger mer litium, 3-6 ganger mer av sjeldne jordartsmetaller. For å oppnå målene om klimanøytralitet innen 2050 i European Green Deal vil det også kreves kraftig økt årlig tilførsel av aluminium (økning på 33% i forhold til i dag), kobber (35%), silisium (45%) og nikkel (100%) – materialer som er helt essensielle for Europas planer om å produsere elbiler og batterier, sol- og vindkraftteknologi, hydrogen og et moderne kraftnett.

Norges rolle:

Norge sitter på gode forekomster av de råvarene som inngår i byggeklossene i en smart og grønn verden, herunder grønne mineraler som kobber, grafitt, titan, kvarts, nikkel og sjeldne jordartsmetaller (REE). Her kan nevnes at vi antakelig sitter på Europas største forekomster av sjeldne jordartselementer (REE) i Telemark. Uten avanserte råvarer som REE, står vi i fare for å tape vår teknologiske evne, og dermed vår økonomiske styrke på sikt.

Barrierer for overgang til nullutslipp:

Medlemmene i Norsk Bergindustri jobber aktivt for å omstille seg til en mer bærekraft og klimanøytral drift, men opplever flere praktiske hindre på veien til nullutslipp. Mineralutvinning er en stedbunden distriktsnæring og virksomhetene finnes også i avsidesliggende områder langt unna eksisterende eller tilstrekkelig infrastruktur som strømmnett. Tilgang til strømmettet, tilstrekkelig nettkapasitet og en stabil strømforsyning er imidlertid viktige forutsetninger for elektrifisering. Hvis dette ikke er på plass, fører det til at overgangen til 0-utslipp blir krevende. Derfor kreves det statlige investeringer for å bygge ut infrastruktur, slik at tilgang til strømmettet sikres og kapasiteten forsterkes.

Avsluttende ord:

Tilgang på regulerbar fornybar kraft til konkurransedyktige priser, god råvaretilgang og høy foredlingskompetanse gir svært gode muligheter til å både bevare og utvide den norske eksporten av mineraler og metaller til Europa. Den nylig fremlagte energimeldingen vektlegger at energiressursene skal bidra til arbeid og langsiktig verdiskaping i Norge.

Vi viser også til innspill fra Norsk Industri.

Med vennlig hilsen,

Anita Helene Hall, Generalsekretær